

XXIV. ÉVF. 10. SZÁM
1944. OKTÓBER 15.

FELELŐS KIADÓ ÉS SZERKESZTŐ:
P. DR. DÁM INCE OFM.

MEGJELENIK
MINDEN HÓ 15-ÉN

Háborús imádság 1944-ben

P. Szigli Teofil O. F. M.

Uram, mindig szegénynek, a föld őcska semmijének éreztem magam, mégis nem Te voltál az, akihez emeltem nyomoromban agyontáradt szavam... Most kerlek, taníts imádkozni s elni boldogan.

Taníts meg kerlek arra, hogy tudjam lehajtani kemény, konokra-szegett, gögös fejem, és sose merjem kiáltani Feled dőltyős nagy-mereszen: Nem, nem!!

Kerlek, könyörgöm! Sokan vagyunk mi, árvák, búsan bandukoló ember-gyerekek, akik sirva siratjuk a multat és felteve feljük a jelent. — figyelj, Uram, így imádkozom ma, s keresem rajtunk-megeső isteni Szíved: Jezus! Taníts meg kerlek arra, hogy tudjam szeretni vezető kezéd, s ha viszel rögös, tüskés úton, zúgó örvények, melysegek felett, rá ne üssek a vezető kézre, s ne mondjam duzzogva, sértett-haragosan: Miért így? Ne ezt:

Uram, rettegve várom a holnapot, azért imádkozom ezt: adj napot, gyujts világot, nyujts meleget, add, add csak azt az egyet: adj pusztá életet!

Nem kerek holnapra semmit. Nem kell a kincs, nem kell a pompa, nem kell... Csak a Kenyér, s a mi minden: őrizz meg itt a vetektől, engedj bekeben élnem, — ez a holnappal felér, a többit vidd el.

Uram, csak ma legyen meg a „mindennapi”, csak ma találjon meg Téged, aki dolgozni tud s akar, csak még ma legyenek legalább Előtted valaki...

Feneketlen kráter, tüzes pokol ma az élet (boldog ki megmaradhat testben epnek, lelekben fehérnek!), nincs sokakban Isten, vallás, jóság, csak a bűn, az átok s a túlzott önzet. Letaszítani szeretnének, Uram, szent trónusodról Téged, kiverni Szíved emberi szivekből, pedig, ő, nélküled mi az, ami van, s mi az ember? Féreg.

Uram, halld, imádkozom, így kerlek ma Téged:

Ne engedd, ha látlak az eszeveszettek közt véresen, porosan, nádszállal kezvedben, gúnypalástban a főnkön ülni... jaj, ne engedd hogy en is odafussak és vad kacajjal Téged arcululva a szemembe nezzek, mint rút söpredek es vak-szemtelenül kérdezzem: Mondd, ki ütött meg? Mondd, kell-e meg?...

Uram, ne engedd, hogy fölösleges, sértő, vagy vetkes szó jöjjön ajkaimra, sőt úgy legyen, hogy beszéljek jót, vigasztalot, örvendeztessek s ne hagyjak magam körül szenvedni, sirni senki szomorkodót... Istenem, add meg ezt is meg -- ma!

Es azt, ha az ég besötétlik, a föld dübörgő nyögéssel megremeg, ha a vörviharban roncsolt ember-testek csonkjai hevernek szerteszét, (gyilkolnak ma minket, Uram, irtják nepedet, de ez a háború, -- mondják: bár ugy-e büntetésből Te vetted el a gonoszak eszt?) engedd, kerlek, hogy en ma és minden

Loferini: Szent Ferenc a mennyei szemlélődés elragadtatásában.

„ma” jót tegyek, jót szeretetből baráttal, ellenséggel. Segíts csak jót cselekedni, még akkor is, ha a jóból az emberektől részemre nem jut semmi...

A holnapra hát nem kerek semmit, hisz — lehet — holnap már nem leszek az élökkel itt... a „ma”-ért könyörgöm, Uram, add az életet, a lélek életét, add ezt a mindennapit!

Őrizz meg minket, vezess és szeress, mert csak így szolgálhat Téged a lélek, s csak még ma légy Jezus a miénk, — a holnap... a holnap?... minden magyar szívben — Béke és Jóság által — legyen a Tiéd!

Betegségünkben öccosságunk.

Szent Ferenc missziója a társadalomban.

Az igazi boldogság a földön az elveszített paradicsom után a názáreti kis házban uralkodott, ahol a szent család lakott. Szűz Mária, mint a legjobb Édesanya s szent József, mint a leggondosabb Nevelőatyja teljes egyetértésben éltek s minden gondolatuk a Gyermek Jézus volt, szemük rajta, hogy semmi baja ne legyen. Neki éltek, Oérette fáradtak, kedvében jártak, hogy a lepszükségebbeket számára szerényen megszerzzék.

Minden házban füstölög a kémény, van nehézség, akad baj, szenvedés, megpróbáltatás: a szent családot sem kímélte meg a keresztség. Oda is betoppant a fájdalom, elég korán, mert az agg Simeon jövendölése előre megmondotta nekik. Nem jött készületlenül a testi-lelki kín, várták, számítottak rá. De ez nem fátyolozta be életük egét, zokszóra nem nyitotta meg ajkukat, hanem bizó reménnyel tekintettek az Égre, honnét csak jó szállhat a földre. Mindkettőjüknek helyén volt a lelke, nem engedték, hogy bármi emberileg kellemetlen lelki egyensúlyukat megbillentse. Biztak rendületlenül a jó Istenben, hogy a rájuk küldött csapás csak gondviselő kezének simogatása, ebből megértették, hogy akit a jó Isten szeret, azt megsanyargatja. Az égi Atya a földre szállt Fiát nem hagyhatja el, ebben az igazságban meggyőződhetnek, ez adott Szűz Máriának és Szent Józsefnek emberfeletti erőt, kitartást, hogy az isteni Gyermekért és Gyermekkel hősiiesen szenvedhettek.

A szent család másolataiban is sokszor beköszönt a fájdalom, bekopogtat a keresztség, megjelenik a szenvedés: a szülők ne zúgolódjanak, atyák-anyák, legyen he-

lyen a lelkük. A szomorúság sötét felhője hamar elvonul fejük felett s a kéklő ég előtűnik s a ragyogó nap melegen ontja rá a fénylő sugarait. A családatya a legnagyobb csapásokban is békétűrő Jöbként viselkedik s ajkáról a szörnyű kifakadások helyett az alázatos megadás hangja szól: „Isten adta, Isten elveszi, legyen áldott az O szent akarta. Ha Isten kezéből a jót elveszszük, a rosszat miértne vennök el?” E szavakból megnyí megnyugvás és bizalom eseng ki. Gyermeküket is így neveli, fegyelmezi, tanítja az életre. Ha hibáznak, figyelmezteti őket: vigyázzatok, Isten ne haragítsátok a házra! A családatya lelkét is a remény tölti el, sokra nem vágyik, a keveset megbecsüli, igényei csekélyek, őt nem a föld elégíti ki, lelki gazdagságra törekszik, hogy gyermekeibe is ezt raktározhassa el. Egyszerű külsőleg, nagyszerű lelkileg. Ő is háza népét vezeti lelkével s szelid szavakkal békelteti meg sorsuk ellen kitörő öröit, s szemüket az égre tereli, mert itt a földön minden ideigtartó, mulandó; keresztény reménnyel tölti meg lelküket. „Atyám, legyen meg a te akaratod!” Atyám, a te kezeidbe ajánlom magam, családom, testem, lelkemet! — ilyen jóhászok hagyják el a terciárius szülők ajkát életük legkeservebb pillanataiban is. Miért? Mert minden hónapban magukhoz veszik az erősek kenyerét s ezzel az Uristenre bízzák sorsukat. Szent Ferenc tanácsát megtartják: „Vesd gondod az Urra és Ő eltáplál téged.” A bűnbánó rend így neveli-kezei a szülőket s vezeti a boldogság útján. Tapasztalják is, hogy „aki Istenben bizik, sohasem csalatkozik”.

P. Réthy Apollináriss, O. F. M.

TU ES SACERDOS . . .

(Sorok egy pap lelki-naplójából.)

P. Papp Asztrik O. F. M.

I. Ki vagyok? . . .

Ma azt kérdeztem: — Ki vagyok? . . .
S a Lélek szólt: — Hát nem tudod? . . .
Szent ihletésű dalnokok,
próféták, pátriárkaajkák
jósolták jóelőre jöttödet.
„Te pap vagy mindörökké . . .” „Két kezed,
a szíved, nyelved, szemed, ajkad
tisztított, szent agyagból gyurta ki
az Alkotó: a legtisztább Csodát
fogod egykor érinteni . . .
Az Örök Elme tervezte lelkedet,
már jóelőre törődött veled.
öröktől fogva ott dédelgetett
meleg, teremtő keblén . . . Homlokod
felett tündöklő tüzesillag ragyog,
szebb, mint a végtelenség terein
szárguló fényes csillagok —
s örök időkön át ragyogni fog . . .
Szavadra, hogyha megszólalsz, hegyek
omolnak össze, égi angyalok
figyelnek s lesznek engedelmesek . . .
Valóban: por létedre
olyanná lettél, mint az istenek . . .

II. Az Áldozat, amelynél szolgál . . .

Egymáshoz itt alig beszélünk,
alig van egymáshoz szavunk,
nézzük egymást, érintjük egymást,
ízleljük egymást: hallgatunk . . .
Csak én beszélek — Rólad — halkan
az Atyához, a néphez, vagy magam

felé, figyelve Szíved dobbanását.
lélekzedet felszívja ajakam;
örök igékben szólok, melyeket
a Lélek úgy rágott belém,
melyeknek sejttem csak a titkát,
anélkül, hogy megérteném . . .
Számunkra minden elsüllyed,
a gyertya lángja hiába sercen,
hiába bűg az orgona . . .
Egy örök tündöklésű percben
beléd olvad a lelkem szótlanul . . .
A Tűz körül koválygó szikra
a Lángtengerbe visszahull . . .

III. Az áldozat, melyet maga nevében mutat be . . .

Ma megtudtam: a nagy-nagy Áldozat
mellett, melyet naponként felajánl
a Te nevében — ministránsod is
bemutatja az ő áldozatát . . .
Confiteor: — Tisztítsd meg engem,
hogy Neked tetsző, hófehér legyek.
Offertorium: — Suscipe . . .
fogadd el testem-lelkemet.
Átrútozás: — világ fiából
tenfiaddá változtatsz lassan;
s az Áldozás: — magadba vonsz
megsemmisítő Égi Katlan . . .

Tudom: mit egész életén át
meltatlan szolgálád bemutat:
az is hamuvá kell hogy égjen,
a pap s a bárány itt is egy személyben
egyetlen égő áldozat . . .

„Hazánk reménye...”

Soha sem éreztük oly közelről, mint ma, mekkora szakadék választ el bennünket Kelettől. Fajtánk Keletről került a Kárpátok medencéjébe, s amint átlépte a havasokat, új világot érzett a szellem légtérében, gyenge volt az ősi forrás ahhoz, hogy a Duna-Tisza táján is életelni, kultúrfölényt teremteni tudjon. Nyugat keresztény kultúrája emelkedőben, virágzásba szökkenőben, hatókörében csak alkalmazkodni lehetett, újat fakasztani nem. A magyarság és a keresztény kultúra egyesüléséből született meg sajátos, minden ízében keresztény, és minden ereztében magyar műveltségünk. Már a tatárjárás idején érett *keresztény kultúránk állt hatalmas és bevehetetlen falat Kelet és Nyugat között. S azóta is ezt a szerepet játsszuk.*

Kelet minden ereje megtört ezen a szellemiségen. Mert nem a fegyvereinket fáradtak ki. — volt idő, amikor azon is —, hanem lélekkel nem bírták. Idegenek voltunk Keletnek. Más világ tagjai vagyunk.

Ezen nem változtatott a szomszédos keleti népek megkeresztelkedése sem. Az a kereszténység, amely Keleten meghonosodott, kezdetől az államhatalom szolgája, politikai érdekeinek eszköze volt, nem pedig nevelője. Nem hozott közelebb bennünket az általában vett kereszténység sem. *Mi római keresztények vagyunk.* Ebben a szuverén fogalomban az *Egység népek és nemzetek anyja, táplálója, nevelője, az európaiság megteremtője.* Ezen a közös gyökéren még az sem változtatott lényegesen, hogy ennek a római kereszténységnek eltévedt gyermekei vannak, nem egyszer egész országok feszülnek makacsul ellenében. Ez Európában családi bonyodalom. Az európaiság maga áll, s erőt jelent ma is.

Azért vagyunk az európai keresztény kultúra védőbástyái, mert ezt a szellemet hordozzuk magunkban. *Itt csak kalandokat járhat Kelet, de hazát soha nem teremthet.* Legkevésbé, istentagadó és az európai embereszményt megsemmisítő formájában.

* * *

Ezt a hitet ki kell egészítenünk az Isten gondolataival. Isten örök terveiben született meg a történelem, s szerinte alakulnak korszakok eseményei és bonyodalmai. Az ember tragédiájának árnyéka épügy végigvonul a történelmen, hogy az egyes emberben is forradalmat, bukást és újjászületést, életkedvet jelent. A történelem kétségtelenül legnagyobb tragédiája a háború. Eldurulásában minden erkölcsi értéket felrüg, s soha nem sejtett arányokban enged elvénvesztülni szenvedélyeinket, lapangó ösztöneinket. Isten az egyén és a közösség megpróbáltatása és szenvedése, erkölcsi és kegyelmi veszteségei mellett is diadalmasan járja a maga útját, s alapozza meg az aljasság és bűn, igazságtalanság és kegyetlenség örvényei közepette a maga dicsőségét, az erény és a kegyelem, az

igazságosság és a szeretet győzelmét.

Ebben az örök elgondolásban minden népnek megvan a maga rendeltetése, hivatása. Hogy a nemzeti lét hivatást jelent, Európa egyetlen népe sem érzi oly mélyen, mint legősibb állama, a magyar nemzet. Nem évtizedek, vagy egy-két század, hanem évezred változatlan állameszméje áll helyt a magyar földön. Küldetésünk nem zárult le napjainkig. S a jelek szerint, ma sem a vég unalmával és tehetetlenségével nézzük az elképzelhető legnagyobb nemzeti veszedelmet. A legkisebb magyar is úgy érzi, hogy megálljuk helyünket, ha mindenki úgy gondolkozik, mint ő. Valahol másutt kell a gátnak szakadnia, ha nem bírjuk már, nem a magyar lelkiségen.

Nemzeti hivatásunk tudata annak a jele, hogy a történelmi erőket irányító Gondviselés, ennek a tudatnak is erőt és fennállást biztosít. Az önvédelem az Isten szemében is igazságos jogcím a küzdelemre. *Mi, magyarok, tudja az egész világ, csak ezért az Igazságért vettünk fegyvert a kezünkbe. Küzdelmünk szó szerint keresztes háború és keresztény értékmentés. Védelme milliók hitének, egy világrész krisztusi*

Kössünk szép koszorút Szűz Máriának,
Kiben e világnak új napja támadt.
Üdvözlégy Mária! Világ csodája!
Deríts fényt az édes magyar hazára!

élet- és kultúrformájának. Ilyen eszmék hordozói, nem a rég és az elmúlás várományosai.

* * *

Végül, több jámbor nemzeti hagyománynál és hitnél az bizodalom, amelyet a *Magyarok Nagyasszonyának* oltalmába vetünk. Évezredes fennmaradásunk egyenest *létiink valláserkölcsei alapjárá avatta a Mária-országa eszméjét*. Úgy beletartozik erőnkbe, mint a szentistváni állam-eszme, a szent Korona, történelmi határaink, alkotmányunk, vagy bármelyik lételvünk. Egy nép se tudja úgy igazolni Pátronájába vetett bizalmát, mint mi. Minden újjászületésünk történelmi csoda, mert se erőnk, se vezetőségünk, se összetartásunk, se valláserkölcsei buzgóságunk nem volt hozzá. Mintha ép abban a pillanatban viszonzná az iránta táplált reménységet, amelyben anyagilag és lelkileg a leggyengébbek vagyunk.

Ma is szegények vagyunk. A világ egyik legszegényebb és legjobban megbénított országa. Hogy a lelkünk mint áll, azt csak az Isten bírálhatja. A külső jelek szerint, elmondhatjuk, hogy Isten annyi kegyelme után (jubileumi évek, Eucharisztikus kongresszus, katolikus megújulás, Árpádházi Margit szenttéavatása, stb.) ebben is állunk úgy, mint kevés nép a világon. Ne vegye szerényletlenségnek és gögnék Nagy-

asszonyunk, ha ezek után nagyon bizunk benne. Sőt, elsősorban benne van minden reményünk! Közbenjáró hatalmát szent hitünk támasztja alá, Hazánk védelmére történelmi tisztége hívja fel.

S hogy érdemeket szerezzünk, segítségére, áldozatul ajánljuk fel hős katonáink harcát, szenvedését, véréit; bombázott városaink és üzemünk élet- és anyagáldozatát; özvegyeink, árváink, nincstelenjeink, hontalanjaink könnyeit, minden magyarnak nélkülözését, imádságát, Isten- és hazaszeretétét. Az édes Hazától elszakított és elrabolt magyarságnak határtalan bánatát és vértanúságát....

„Ó Nagyasszony, nemzetünk reménye... szállj közénk és sirj Te is velünk, Könnyeiddel mentsd meg nemzetünket!”

* * *

A legnehezebb ósz ködösödik ránk, amelyet valaha is megértünk! Nagyasszonyunkba, nemzeti erőnyeinkbe, valláserkölcsei erőnkbe vetett hittel várjuk a telet. A hó is új életet érlel, bár a fagy és a hideg más sejtelmeket színlel. Ne higgyünk a látszatoknak. Jön a tavasz! Új erő, új magyar élet, boldogság, szebb s nagyobb Magyarországról hoz hirt a Kárpátok hős védőinek sóhajából az őszi szelő...

— i —

A gyermekjátsszóterek a népiség szolgálatában

Első tekintetre azt gondolhatnók, hogy csak pedagógiai, illetve valláspedagógiai, más vonatkozásban gyermekvédelmi, családvédelmi s nemzetvédelmi jelentősége van az utcára szabadított és minden felügyelet alól kikerült gyermekek nyári, szervezett, ferences módszerű játsszótéri összefogásának. Aki azonban jobban ismeri ezeket az országosra létesített s Magyar Barátban is ismertetett pécsi, hatvani, debreceni, stb. gyermekjátsszóterek igazi működését, meggyőződhet arról, hogy ezek a hiányt betöltő szociális intézmények a magyar népiség ismeretét és értékeinek felhasználását is hatékonyan szolgálják.

Vallásosság és hazafiasság soha el nem választható fogalmak! Hazáját pedig igazán csak az szeretheti, aki eléggé ismeri és értékeli annak földrajzát, kultúráját, népének lelkét, szokásait... Hát ilyen ismeretterjesztő nevelő munka folyik nyáron a mi játsszótereinken a rendszeresen (minden vasárnap és ünnepen) tartott ifjúsági szabadtéri előadások keretében, amikor is a külön e célra alakult ifj. énekkar („Mezői Bokréta”) eleveníti fel és kedvelteti meg a gyermekekkel a szebbnél-szebb népdalokat; egy másik csoport a „Madárkák” alakító osztálya a gyönyörűséges népi játékok bemutatásával remekel s az általuk bemutatott játékdalokat szünet nélkül játssza aztán a boldog gyermek-sereg; a közkedvelt „Gyöngyösbokrétások” a magyar zenére épített magyar táncokat ismertetik és kedveltetik meg a kis magyarokkal; a „Huncut Gárdar” megjelenítő osztály hivatása a zamatos népi adomák, közmondások, huncutságok mögött rejtőző néplélek ismeretése; míg „Vigalmi Gárdánk” kisebb népi színművek előadások révén akarja szolgálni a népiség gondolatát. Így ifj. Műkedvelő Gárdánk szinte kizárólagosan a népiség jegyében áll.

Am ugyanezt látjuk a gyermekek által ragyogó szemekkel végigévezett tündérszép bábszínházi előadásokon is! Babelőadásaink gyönyörű népmeséket mutatnak be az apróságoknak, melyek tele népies színnel, izzel, zamattal, népvidékek különleges sajátosságai-

val... A magyar állatvilág és madárvilág megismeretése és megkedveltetése is tudatos feladatunk, valamint kidomborítani a nép természetfeletti kapcsolatainak mindennapi megnyilatkozásait... Úgy szintén fűszerezzük bemutatónkat alkalmi népdalokkal... Pl. az „Elek és Ubul” viharos tetszésnyilvánításokkal kísért bemutatása után egy sem felejtí el a népdal és slágerek közti értékek különbségét.

Gyermekjátsszótereink egyik nagy értéke az ifj. és gyermek-könyvtár. — A többszáz kötet összeválogatásánál főszempontnak tartjuk legszebb népmeséinknek és legértékesebb népi írónk megfelelő termékeinek gyermekeink lelkébe való átültetését, földrészek népviseletének, népszokásainak, népi tulajdonságainak megismertetését, nyelvének, lelkének, zenéjének, vallásosságának megkedveltetését. Ugyanezt a célt szolgálják a különféle, részükre íratott folyóiratok. — Ezenkívül a heti műsor keretében külön nap van beállítva a legtanulságosabb népmesék hangszórókon át való ismertetésére, külön nap népdal-óra: újak tanulására; törzsenek túlsúlyban népdalokat és magyar nótákat főveltek, gyakran kirándulásaink alkalmával csak népdalokat szabad gyermekeinknek útközben és a szabadban tartott előadásokon énekelni. Fedett helyiségünkben kifüggesztett népműzi, népsűrűségi, mezőgazdasági, stb. térképek, valamint népviseleti, népszokásokat bemutató stb. albumaink ugyancsak a népi gondolat szolgálatában állnak.

A fenti s egyéb magától értendő szempontok eléggé arcolják horderejét annak a magyar népiség szolgálatában állított nevelő munkának, melyet gyermekjátsszótereink valósítanak a drága magyar gyermek lelki és szellemi népkultúrájának javára. A pécsi és debreceni játsszótereinkre hullatott angol-szász bombák ebben a munkában is „hadicélt” látnak! Valóban lehet-e jelentősebb nemzetmentő munkát vezetni a haza javára, mint védeni és nevelni a fajtisztaságot a jövő nemzedék lelkében?!

P. Sall Szilveszter O. F. M.

A pápák történelmi távlatban

Írta: P. Schrotty Pál, O. F. M.

Szent Gergely pápa tündöklő egyénisége évszázadokra besugározta Szent Péter trónját bölcseséggel és világtörténelmi nagyságának fényével. Különösen a 7. század első felében uralkodó pápák élvezik ennek a nagyságnak áldását. 604-től 655-i időkben tíz pápa riselte a tiarát, úgymint: Szabinán, III. Bonifác, IV. Bonifác, Sz. Adeodát, V. Bonifác, I. Hónor, Szeverin, IV. János, I. Teodór, és I. Szent Márton.

Ezek a főpapok is beleírták nevüket az egyház és világtörténelem könyvébe kiváló tettekkel és a krisztusi tanok apostoli hirdetésével, de Nagy Szent Gergely csodálatos vezéregyéniségére ők is, mint követendő örök példaképre tekintettek. Közös jellemvonásuk volt a szegények, betegek, elhagyottak árvák szeretete és minden eszközzel való hatóságos megsegítése, ahogy ezt Krisztus Urunk tanította. Ebben aztán ha'árt nem ismertek. Különösen kitűnt ebben a legkrisztusibb cselekedetben I. Tinadar pápa (642—649), akiről Platina, a nagy pápátörténetíró mondja, hogy „valóságosan csodás jószággal karolta fel a szegények ügyét az Isteni Jó Pásztor példájára.”

Szabinán pápa (604—606) használta először az istentisztelet alatt a csemetvűt, hogy jelezze a szentmise fontosabb részeit. Ebből a szokásból fejlődött a későbbi évszázadok folyamán a harangok az istentiszteletre való beállítására.

III. Bonifác (607—607) nyolc hónapra terjedő uralkodása alatt a pápaválasztás fontos ügyét rendezte. Elrendelte, hogy az új pápát csak három nap múlva lehet megválasztani. X. Gergely ezt az időt 9 napra állapította meg, míg XI. Pius pápa 15 napra terjesztette ki, hogy még a föld legtávolibb részén lakó bitoros is részt vehessen azon.

Aki az Örök Várost látta, az bizonyára a Pantheonra is emlékszik, a Vértanúkról nev. Szűz Mária templomra. Nos, IV. Szent Bonifác pápa (608—615) volt az, aki ezt az ősi pogány-római szentélyt átalakította és katolikus istentiszteletre berendezte. Ugyancsak ettől a pápától, aki a vértanúkat és az Urban elhunytakat tisztelte, származik az az intéz-

kedés, hogy a *Mindenszentek ünnepe* után való napon a *Halottakról való megemlékezés napja* ünnepeltesék.

Majdnem 13 évig uralkodott I. Hónor pápa (625—638). Ez aránylag hosszú idő alatt kevés, kifelé is ható cselekedetet jegyzett fel a történelem. De annál többet mond az öskereszténység történetének főforrása, a *Liber Pontificalis* ezzel a néhány szóval: „multa bona fecit”, nagyon sok jót tett! Egyik kiváló kortársa, a híres bobbioi kolostornak főnöke, János apát így jellemzi őt: „éber hitet kapott az Úrtól, a jó tanács lelkeinek áldása volt rajta; kitűnt tudományának és tanításának mélysége és hitűsége, valamint mély alázatossága és cselekvő szeretete által.”

Ugyanezekkel a tulajdonságokkal ékeskedett Szeverin pápa, aki (640—640) csak két hónapig ült Szent Péter trónján, valamint IV. János pápa (640—642). Az utóbbinak nagy szeretete a rabszolgák szomorú sorsát is igyekezett megváltoztatni.

A befelé való erélyes működést folytatták I. Tinadar (642—649) és I. Szent Márton pápák (649—655), az utóbbinak kormányzati éveibe rengeteg keserűség vegyült az Egyház keleti részének örökös nyugtalansága következtében.

Legforróbb nemzeti, társadalmi és vallási problémáinkra válaszolnak tudósok és írók az Új Elet legújabb nyári számában. A *spiritizmus tudományos és vallási szerepéről* számol be lenyűgözően érdekes tanulmányban Holik professzor, Sinkó Ferenc a hősi és szentségi eszmény harmóniájáról, Pfeiffer kanonok a keresztény közösségi érzésről, Saád Béla a keresztény optimizmusról írnak. Bellér Béla folytatja cikksorozatát *Oroszország és az első világháború címen*. Angyal Endre a Dunántúl irodalmi szerepét, Körtvélyesi Ferenc az erdélyi magyar görögkatolikusok helyzetét, Pásztor Lajos pedig a katolikus történelmi néprajz feladatait tárgyalja. Bárdosi-Németh János és Biró András versei, könyvszemle és glossza-rovat egészíti ki az eleven és színvonalas lapot. — Szerkesztőség és Kiadóhivatal: Budapest, II., Csalogány-u. 34/a. T.: 355-769. Evi előfizetési díj: 18.— P.

Gazzoli

Szent Ferenc halála

Időszerű kérdés ma, a tömegtemetések idején: Mit tud adni Isten a gyászoló családoknak? Fgváltalan békésebben fogadják-e az elválás fájdalmát azok, akik Istenben élnek?

Néhány évvel ezelőtt temettek Egerben egy kedves, aranyos fiúcskát. Igazi mintagyerek volt, minden szülő boldogan mondta volna magáénak. Szülei mégis ezt tudták írni a gyászjelentésre: Hátlatel szívvvel köszönjük neked Urunk, hogy tíz évre nekünk adtad őt. — Tisztában voltak azzal, hogy minden lélek Istené. Csak egy rövid földi életre adták bennünket szeretteinknek.

Mária Amália, württembergi hercegnőt 16 éves korában hívta magához az Úr. Édesanyja így beszélt a haldoklóhoz:

— Az égnek neveltelek, most készséggel adlak az égnek. Elmégy ahhoz a Jézushoz, aki *jobban szeret, mint anyád és apád.*

Liziói Terézke egyik testvére már 5 hónapos korában koporsóba került. A temetésen valaki megjegyezte:

— Ezért az arasznyi életért igazán kár volt az anyjának szenvedni.

Kis Teréz édesanyja megbotránkozott ezen a kijelentésen:

— Hogy mondhatnak ilyet? Hiszen e parányi szenvedéssel megvásárolhattuk a kicsinek az örök boldogságot.

Ime, így vigasztalódnak az Istenben élő családok a sir nyitott szájánál. Így csitul el bennük a fájdalom, így halkul el a szenvedés.

És végül még egy lépés van a család életében:

A. Setkowicz: Orsós Boldogasszony.

a halál után *a feltámadás*, a megsemmisülés után *a megdicsőülés*, az elválás után *a boldog újratalálkozás.*

A házastársak kötelesek egymást szent életre segíteni. (Ne ijedjünk meg a szótól! Szentté lenni annyit jelent, mint hüen, kitartóan szeretni az Istent.) És kötelesek a szülők gyermekeiket szent életre nevelni. XI. Pius pápa mondja: Nem elég, ha a szülők, akármilyen szolgálókat nevelnek az Istennek: neveljenek polgártársakat a szenteknek!

Nem régen még köztünk járt egy egyszerű ferences barát: Szabin testvér. Néhány évvel ezelőtt még látta őt az egri, a gyöngyösi kolostor. Ma pedig a szülőfaluja templomában egy oltárkép helye üresen áll. A pápa döntésére várnak, hogy Szabin testvér képét függeszthessék oda.

Vajjon milyen érzéssel lép abba a templomba az édesanya?

Vagy mit érezhet az ugyancsak magyar Strattmann herceg felesége, ha emlékeiben kutatva rájön arra, hogy talán ő is segítségére volt férjének a szent életben? Minden emberi képzeletet fölülmúl, milyen boldog találkozásuk lesz majd egyszer, — *odafont.*

Ki tudja hány szent jár ma is köztünk, itt a mi szürke utcáinkon? Ki tudja hány férfi, feleség, apa, anya, gyermek, testvér fog majd újjongani a mennyben a boldog újra találkozásnál?

© 1938 Magyar Könyvtári Egyesület, Budapest

Alverna csúcsán

Magasba szökött egy éjtel a barlang,
felemelték titkos erők.
Szent Erené Atalók szíve a magas harang,
Laudosre zengett, himnusz-galáng.
Mint jégverem, úgy borzong ez a magány,
csillagos éjbe meresztve szemét.
Hmába fult idebent a barázs,
csak a sebhelyek barátságát tűzong.
Még térhez és földhez köt a test zsinaga,
de mint tüzes vallomás,
borzálék Szent Atalók alkony az ige,
Nem akarok más, Jézusom,
Szerelmes Krisztusom,
mint esőkvirágot, szomorú szöveg,
hóval szikrázó halmasszony,
s a szél szorongató, borogó,
— amilyen kényes, zsebkendő, —
Csak a kirozódó szíved, a dőlők, a dőlők,
— mint a prédikáció, — a szél, a dőlők, a dőlők,
az isteni nem utalás, a dőlők,
mint a dőlők,
— az a Küldetés, a dőlők,
Szerelmesem!

Igy rombol el a harang,
mint ezüst-harang,
a sziklás, zsebkendő, a dőlők, a dőlők, a dőlők,
— mint a dőlők, —
mint edes, visszhang, cseng és hang tel újra-újra!

P. Fenyvessy Jeromos O.P.

„Nincs vonzóbb, mint ősszel a romok...“
(Claudel.)

Őszi séta a romok között...

Az ősztő ragyogó aranyos sugárfátyolt borít a Szent Margit-szigetre. Az elviruló pázsit maradéköldje csakúgy szikrázik a napsugárban. A bokron késői madárkák dalolnak... Beljebb, ahol a fák sűrűbben sorakoznak, ritkul a verőfény tömörsége. Sudár bükkök lombja, alacsony cserjék hajlanak a komor, megkopott kolostorromok fölé. A hajdani templom területén itt-ott oszlopmaradványok hevernek örökzöld borostyánnal körítve. Hajdan karszűn, égbeszökön itt állt a Boldogasszony temploma és klastroma, most az ősztő mosolygós-kék ege borul az őszi omladékok fölé és vidám mádrhangverseny veri fel az illatos csendet...

Óbudán harangoznak. Lágú zefír szárnyán muzsikálva ömlik ide az érces nyelvek éneke. Hol erősebben, hol gyengébben s hangja a mult emlékeivel szövődik össze. S mintha már tömjénillatot is éreznék, s kékesaranyban száll a drága füstje, aminek ezüstös ködéből örökifján, modernszépen, a Szentek dicsfényével a homlokán elem rajzolódik Szent Margit fiatalos arca...

„Ciliciumnak alóla visel vala vasból tsinált övet, kivél övedzi, szoritja vala magát nagy keménsséggel.“ (Legenda.)

Szent Margit vezeklőszerszámai.

1. Vasvezeklőve még ma is látható az esztergomi bazilika kincstárában. Hetven cm. kerületű. Erős vaspánt, a két végén kiszélesedő peremekkel. Szörnyű gyötrelmeket okozhatott ezzel magának a Penitenciás Királyleány, különösen akkor, amikor királyi szülei a cseh királyhoz akarták feleségül adni.

2. Vesszővel is gyötörte vagy gyötörtette magát Szent Margit. Igaz, hogy ez szerzetesi szabály is volt, azonban Margit a szokásos ostorozáson kívül önként is vállalt vesszőzést. Néha egészen sima volt ez, talán a Duna-parti füzesekben vágták, máskor „tőviske“ is volt rajta. Ha elfáradt, akkor mást is megkért, hogy penitenciáztassa. S a Legenda szerint **Szbina** soror vala „nagy titkosa“.

3. **Kötéllel** is sanyargatta testét. Anna nővérrel kenderből kötelet sodortatott magának és azzal oly

erősen megszorította karjait, hogy mélyen belevágódott húsába.

4. Ezekhez társult még, mint a legsanyarúbb vezeklőszerszám az **állandó böjt és állandó virrasztás**, mert míg a Dunán a gályák és dereglyék egész sora húz el a sziget partjai mellett, addig a kolostorban az isten **Rabja** él, hogy szenvedéseivel a magyar boldogság tusza legyen. (P. **Böle** Kornél O. P. nyomán.)

„Buja hálóját világnak — a szemérem megveti, Margit égi mátkaságnak — szent reményét követi.“ (Babits M.)

„Gyöngyike Árpádházi Szűz Szent Margit“.

Jézus drága Szíve a mennyei gyöngyszedő — hazánkban is a tatár pusztítás inséges árbájából, vizsgálásul és kárpótlásul a mártírnemzetnek, a legragyogóbb gyöngyöt fűzte fel gyászfátyolos koronájára; s ez **Gyöngyike, Árpádházi szűz Szent Margitunk**. (Latin neve Margarita: gyöngyöt jelent. — Rosty Kálmán S. J.) Szent Margit csodálatosan szép gyöngy volt, mert tündöklő tisztaságban ragyogott. A legtöbb ember szemében a tisztaság, az erkölcs egyenlő a nemi tisztasággal és erkölccsel, holott ez csak részletkérdés! A lélek Istené s mindaz, ami távortartja Tőle, ami válaszfalat emel, vagy akár csak lehetetleni fátyolt von az Isten és a lélek közé, megtöri makulátlan tisztaságát, jellemének gyöngyszem-mivoltját...

Árva népünk gyöngye: Margit, édes gyenge, — Áldozat voltál: Krisztus az oltár. Tépett hazánkért Krisztushoz hajoltál. Tégedet kérünk: Könyöröggj értünk“. (Mentes M.)

Légiaknák irtóztos robbanásai közben

kérjük Szent Margitunkat, hogy hazánk ezekből a fájdalmas napokból szebb szépülten kerüljön ki. Valamennyien úgy érezzük: **a jó Isten most azért sanyargat és szorongat bennünket ily súlyosan, hogy megértsük: a világ dicsősége, hírnév és emberi elismerések semmit sem érnek; hogy teljesen a jó Isten Gondviselésébe vessük reményünk horgonyát, mert aki teremtett és megváltott, könnyűszerrel meg is menthet a legreménytelenebb helyzetekből is. Szent Margitunk is segít ebben!...**

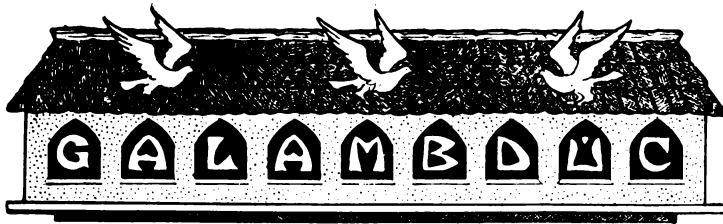
RENDI ÉLET

A nemzet nagy erőfeszítéseiben minden magyar segítségére szükségünk van. Vezetőink egymásután hívják fel a nemzet áldozatkész fiait, hogy vállaljanak részt háborús nehézségeink leküzdéséből. Anyagi és lelki vonatkozású erőinket egyaránt latba kell vetnünk, hogy kötelességeinknek megfeleljünk. Szent Ferenc Harmadik Rendjének különösképen szólnak ezek a hazafias parancsok. Az áldozatban elsőnek kell lennünk! Sebesültek ápolása, vizsgálatása, ajándékozása, — menekültek befogadása, megsegítése, a gyermekzaj

és egyéb gyarlóságok türelmes elviselése, — hadbavonultak hozzátartozóinak szíves támogatása munkában, kölcsönben, együttérzésben, — háborús szeretetmozgalmak felkarolása, alamizsnálkodás, gyűjtés, közmunka, s ki tudná elsorolni, mennyi alkalom arra, hogy a háborúban mi is erősítsük nemzeti erőinket. Az elmúlt világháborúban páratlan buzgalommal dolgozott minden társadalmi és vallási egyesületünk katonáinkért. Ma sem lehetünk lanyhábbak! Mutasuk meg, hogy Szent Ferenc gyermekel a szeretetgyakorlatok legfűrébb, leghasznosabb katonái!

Óbuda. Rendi községünk két éve áll fenn, amióta Fótiszt. P. Réz Ma-

rián vizitátor atya intézkedésére a budai rendiközség 80 óbudai tagja megalakította a külön községet. Igazgatónk Ft. Nagy Ferenc, Bernardin testvér, előljárónó özv. Bohrándt Zoltánné. Elekta nővér, az előljáró pedig csekélységem. A Magyar Baráttal többen járattuk, a rendiközség azonban egyelőre szegény, saját helyisége sincs. Előljáróságunk úgy határozott, hogy hivatalos lapunkat minden taggal megrendeltetjük. Tudomásom szerint még 3 testvérnek nem sikerült költségvetésébe illeszteni... Az ügy érdekében kifejtett munka kötelességünk, a jutalmat Sz. Ferenc Atyánktól várjuk! Bp., 1944. aug. 26. Hudri József, Tamás testvér.

Ifjúsági Rovat

Rovatvezető: Dr. Monostory Elekné, Eger, Vécsey-u. 25.

Pro patria!

A föld mosolyog, álmodik... Talán azt álmodja, hogy nincs más a világon, csak szín, szépség... Hirtelen nagyot rendül a mindenség, véresen vonaglik a föld, vékony kis erekben folyik a vér... pro patria... Messze magas Kárpátokból kis szellő érkezik. Megsimogatja az arcom lágyan, vigasztalón: pro patria... sugja.

És kapok egy levelet: büszke lehetsz a bátyádra. Hazájáért halt meg. Bátyókám! Egetőn szalad belém a fájdalom; durván megüti szívemet. De felemelem a fejemet és könnyes-büszkén mondom: Te elmentél a többi hőssel, hogy hazánk ne csak szép és gazdag, hanem nagy és boldog is legyen, a régi... Egyszer... ha a jószágos Atya akarata végérvényesen a szenvedésnek, gyűlöletnek a Te — és a Ti — emléketek akkor is él majd minden szívben, akik ott maradtatok, ahol zúgnak, mesélnek a nagy fenyők... pro patria...

Mecsek Gitta.

VIHARTÁNC.

Vad hajszában futnak gyűlölet, szeretet, bánat, kín és öröm. Társuk lettem a vad kergetésben, mindegyikük hív, csalogat, kínál; de melyiktek örök?

Oly jó így rohanni fájdalommal, könnyel, jajjal, szenvedéssel. S szívemet, ezt a dalolva futó apró, kis tűzgolyót elhelyezni az Isten kezében.

Bencze Mária Budapest.

VALAKIRE MI RITKÁN GONDOLUNK.

Ederanyámtól hallottam ezt a kis történetet, én magam nem is emlékszem rá.

Valamikor régen a háziasszonyunk halálos ágyán feküdt. Halkan imádkoztak a jelenlevők. Látva ezt, én a szoba közepén letérdeltem és elmondtam, hangosan, hiba nélkül a Miatyánkot és az Údvözlégy Máriát. Pedig azelőtt mindig segíteni kellett, mert még csak — két és fél éves voltam.

Úgy gondolom, Órangyalom segített akkor. Ő azóta hányszor öntött belém bátorságot. Nehéz helyzetekben is.

A menyország örömeinek egyike — azt hiszem — az lesz, hogy Órangyalunkat, legjobb Barátunkat szemtől-szembe megláthatjuk.

Mihályi Terézia Margit Jászapáti.

EMLEKEK.

Szennyel hullámzó tengerar. Délibáb eltűnik, csak a való áll.

Edes-bús magányos messzeség. Melyből fel-felbukkan egy-egy szép [emlék.

Száll az emlék. „Ólom-lomha szár- [nyam.

Igen, akkor még a fellegekben jár- [tam.

Mikor nálad voltam, hogy élni ta- [nuljak.

Tetőled tanuljak. Terád hasonlítsak.

Terád, ki karod égnek emeled, Szárnyaid alá rejtéd gyermeked.

Körötteid zajlik csúnyán piszkos élet. Te imádkozol, s gyermekedet félted.

Oktatod a szépre, oktatód a jóra: Istenfélelemre és az okos szóra.

A piusi templom, drága édesanya. Jézus-szíve oltár, s örökmécs sugara

mind, mind elkísértek göröngyös [útamra.

Ki a sivatagba, vándorlásomra. Füzes István, Baja.

GONDOLATOK EGY BÖLCSŐ FELETT.

Az őszi napsugarak utolsó csókjukat küldik be egy kis viskó ablakán. Szegényes bölcső mellett ülök és nézem a benne szendergő babát. Hogy mosolyog a kis nyolchónapos angyal!...

Míg csodálom Isten alkotását, álomra hajtja fejét az éltető napsugár is. Alkonyodik. A hulló faleveleket dühösen kergeti az esti szél. A bölcsőben szunnyadó élet, virágait illatozza felém, és én... mégis az elmúlásra gondolok. Látom mily bágyadtan hullanak a vadgesztenye levelek. A pompás zöld színek mellett ott vannak a sárga vörös, barna hullalfoltok is. Nemrég szakadt le a zöldes kocsányról piciny teste és már kihűlt megmerevedett. Nincs lüktető élet a haldoklóban.

Te megfakult levél, most az a sorod, hogy röpjölj az utakon azután sok mással összehalmozva életheadj. Ma halva van... és tegnap még élt!

Újra a bölcsőre esik tekintetem. Edes kis csöpségem! Milyen sors vár rád?... Most boldog vagy, mert el, és szeret az édesanyád. Még nem ismered a világot, amely csak látszólag szeret... Még nem harcoltál, és nem néztél szembe a gonoszszággal. Ezt mind a te édesanyád tette helyetted. Nem érezted az elhagyatottságot, egyedüllétet, mert az édesanyád szíve mindenható elkísért.

O jaj! Mi lesz ha egyszer ő is lehullik az élet fájáról? Most e rozáns kis ház az öntudatlan öröm palotája számodra, mert benne virraszt az önfeláldozó szeretet!

Egy napon te is, én is, mindannyian visszatérünk a porba ahonnan vetettünk. Vajjon úgy életem-e eddig, hogy megérdemlem az örök élet koronáját?...

Kalocsai Mária, Kassa.

BIZALOM AZ ÉJBEN.

Fenn állsz a sziklán, kereszt tövében. Fátylad lobog az éji szélben. Éjjel van, vaksötét, de mögötted elhalnak a cikkázó csillagok. Feltör a nap, meleg sugárral, beragyog Téged s kereszteted. Szép vagy Margitunk, reménysugarunk, csillogó napunk, csodás hajnalunk. Fényed először hegyeket, sikot; — folyók csillognak, havasok szikráznak. Könnyek száradnak, arcok kacagnak, szemek ragyognak, szívek dalolnak. Ruhád szegélye simítja arcunkat, átlátszó kezéd áldva kitérőd. Csodás, nagy szemed mosolyog Margit, s ajkad enckel.

Dalolj csak, Te csodás, égi királylány, dalod a sűrű felhőkön áttör. Dobog a szíved, nepédért dobog, s mi bizunk Benned, drága Margitunk!

Lítvay Piroska Nagykanizsa.

Október első napján tettük Budán „Jó Anyánkat“, a budai harmadikrend örökös tiszteletbeli előjárónőjét zrínyigrádi Petainek Michelina nővért. A M. B. legközelebbi számában bővebben emlékezünk meg áldásos életéről és szent haláláról.

HALOTTAINK: Kemény Andor plébános Felsőreg, — Lengyel Rezső káplán, Abony — Bujdosó Rozália, Kiskunfélegyháza. — Jurán Ilona Miskolc. — zrínyigrádi Petainek Michelina, Budapest.

„Magyar Barát“

előfizetési ára egész évre 5 P, félévre 2:50 P, egyes szám ára 50 fill.

Csekkszám: 51.581. Üres befizetési lapot 3 fillérért a postán kaphatunk.

A kéziratokat minden hó 25-ig küldjük a szerkesztőségbe. Kéziratokat nem örzünk meg, csak portó mellékelése esetén küldünk vissza.

Kiadja a Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány.

Kapisztrán-Nyomda, t. á.

Felelős üzemvezető: Lőrincz János.